

ИНФОРМАЦИЈА

**о оствареном расту потрошачких цена
у периоду јануар – децембар 2014. године**

1. У 2014. години раст потрошачких цена је износио 1,7%¹, што је вишеструко мањи интензитет раста него што је био у годинама од када се објављује индекс потрошачких цена, односно мери инфлација растом потрошачких цена, са изузетком 2013. године:

година	у % децембар т.г./децембар п.г.
2007.	11
2008.	8,6
2009.	6,6
2010.	10,3
2011.	7,0
2012.	12,2
2013.	2,2
2014.	1,7

Иначе, овако ниска инфлација није евидентирана у последњих четрдесетак година, с тим што је најмањи интензитет евидентиран у 2006. години, када је износила 6,6%, мерена индексом цена на мало.

Остварени раст потрошачких цена у 2014. години, значајно је испод пројектоване инфлације утврђене Фискалном стратегијом за 2014. годину са пројекцијама за 2015. и 2016. годину (5,5%) и циљане инфлације дате у Меморандуму Народне банке Србије о утврђивању циљане стопе инфлације за период од 2012. до 2014. године (4% ± 1,5 п.п.).

¹ Саопштење РЗС број 6 од 12.01.2015. године.

На остварену инфлацију у 2014. години, углавном су деловале *цене хране и безалкохолних пића*, с обзиром да су цене *непрерађене хране*, углавном услед климатских услова, повећане за 5,4%, што се одразило и на општи раст цена хране (2,5%). Тако, значајно су повећане цене конзумних јаја (25,7%), воћа (19,9%) и поврћа (6%). Раст цена ових тзв. „производа зелене пијаце“ одразио се и на раст цена прерађене хране (0,5%, пре свега код прерађевина од воћа 17,6%).

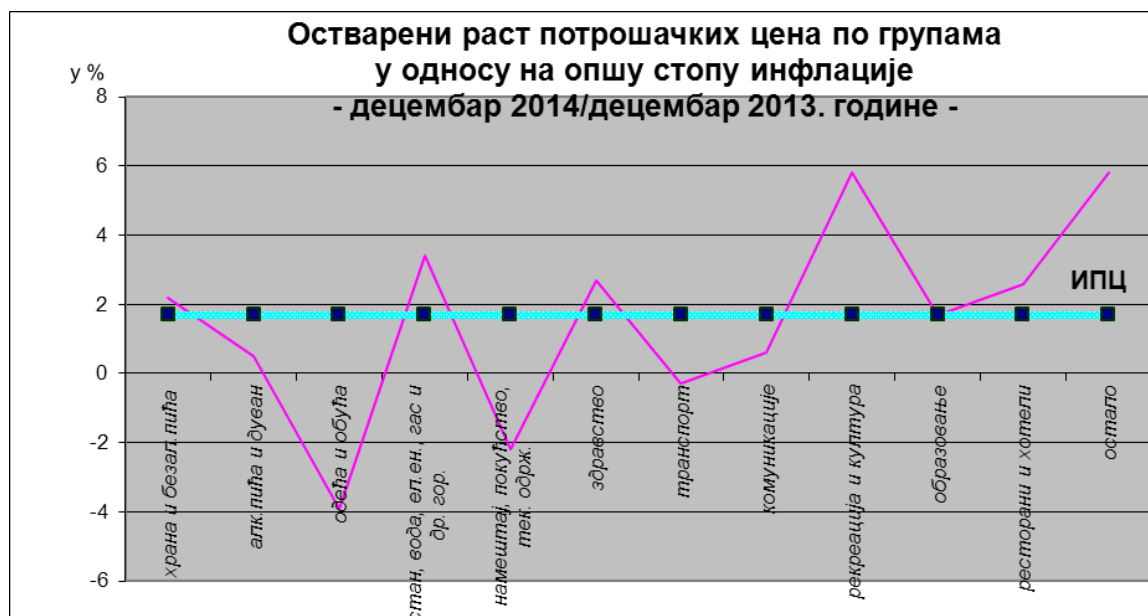
У оквиру хране - код брашна, хлеба, пецива, млека, млечних производа, шећера, јестивог уља, свежег и смрзнутог меса, воћа и поврћа повећана је нижа стопа *пореза на додату вредност* са 8 на 10%, која се, сходно Закону о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр 84/04, 61/05, 61/07, 93/12 и 108/13), примењује од 1. јануара 2014. године.

Такође, извршено је редовно усклађивање динарских износа акциза и код кафе и алкохолних пића.

Повећања ниже стопе пореза на додату вредност са 8 на 10% извршено је и код лекова, вештачких ђубрива и средстава за заштиту биља, уџбеника, дневних новина, огревног дрвета, услуга смештаја, улазница за позоришне и биоскопске представе, природног гаса, стамбено комуналних услуга (испурука топлотне енергије, вода за пиће, канализација, изношење смећа) и превоза путника у градском и приградском саобраћају, с тим што се ово дејство није одразило на цене свих производа и услуга, а извршено је и редовно усклађивање динарских износа акциза и код биогорива и биотечности.

Значајно дејство и раст цена евидентиран је и код групе стан, вода електрична енергија, гас и друга горива (3,4%) и рекреације и културе (5,8%), по основу виших цена комунално стамбених услуга, односно пакет аранжмана.

С друге стране, на ублажавање опште стопе, деловале су ниже цене одеће и обуће, намештаја, покућства и текућег одржавања стана, као и транспорта (по основу нижих цена бензина за 6%).

На остварени нижи ниво инфлације него што је првобитно била планирана, утицале су и цене *регулисаних*, односно контролисаних цена производа и услуга, датих у прилогу Споразума НБС и Владе РС о циљању (таргетирању) инфлације, који је усвојен на седници Владе крајем 2008. године, које су повећане за 1,2%. У оквиру ове групе, цене цигарета су повећане за свега 0,8%, и поред чињенице да је извршено усклађивање динарских износа акциза са годишњим износом потрошачких цена у 2013. години („Сл. гласник РС“, бр. 4/14) и утврђених нових износа минималних акциза за цигарете („Сл. гласник РС“, бр. 8/14 и 79/14).

И поред чињенице да је курс динара значајно депресирао (више него троструко у односу на општи раст потрошачких цена), цене робе широке потрошње, услед смањене тражње су повећане за свега 0,6%.

Инфлацију остварену у протеклој години карактерише опадајући тренд раста у прва три и дефлација у четвртном кварталу. Посматрано по месецима, највећи интензитет раста је евидентиран у јануару (1,4%), априлу (0,6%) и септембру (0,7%), непромењени ниво у новембру, снижење у марту (0,3%), јулу (0,1%), августу (0,2%), октобру (0,2%) и децембру (0,4%), и, у осталим месецима, остварен је раст од свега 0,1%. Оваква динамика се одразила и на кретање цена по тромесечјима (1,2% у првом, 1,8% у другом, 0,3% у трећем и -0,6% у четвртном), што се види у наредној табели:

у%

Назив	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-XII	Ø стопа
Потрошачке цене	1,2	0,8	0,3	-0,6	1,7	0,1
у томе:						
храна и безалкохолна пића	1,8	1,4	0,5	-1,4	2,2	0,2
алкохолна пића и дуван	6,5	-0,2	-0,5	-5,0	0,5	0,04
одећа и обућа	-3,2	0,4	-1,8	0,6	-3,9	-0,3
стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	0,9	0,2	0,7	1,6	3,4	0,3
намештај, покућствени текуће одржавање	-0,3	-0,7	-1,2	0,0	-2,2	-0,2
здравство	1,5	0,7	-0,4	0,9	2,7	0,2
транспорт	1,1	-0,4	1,4	-2,4	-0,3	-0,02
комуникације	-1,5	1,3	-1,3	2,1	0,6	0,05
рекреација и култура	-0,8	4,0	-0,3	2,8	5,8	0,5
образовање	-0,1	-0,6	1,5	0,9	1,7	0,1
ресторани и хотели	1,1	0,2	1,0	0,3	2,6	0,2
остала роба и услуге	0,1	0,2	3,8	1,4	5,6	0,4

2. Посматрано по групама потрошње, на остварени раст потрошачких цена у периоду од јануара до децембра 2014. године, са око две петине деловале су цене *хране и безалкохолних пића*, које су повећане за 2,2%, што је за 0,5 п.п. више од општег раста потрошачких цена. На другом месту по дејству, на које се односи око

једна четвртина, су цене стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива, које су такође, натпросечно повећане (3,4%).

Највећи интензитет раста је у прошлој години евидентиран у групи рекреације и културе (5,8%) и остале робе и услуга (5,6%), а натпросечно су повећане и цене групе здравства (2,7%) и ресторана и хотела (2,6%). Укупно дејство њиховог раста износи око једне трећине општег раста.

На нивоу општег раста повећане су цене образовања (1,7%), док је значајно мањи раст од општег евидентиран у групи комуникација (0,6%) и алкохолних пића и дувана (0,5%).

Снижење цене је забележено код одеће и обуће (3,9%), намештаја, покућства и текућег одржавања стана (2,2%) и транспорта (0,3%). Наиме, остварени раст потрошачких цена са око 0,18 процентних поена ублажен је ценама одеће и обуће², са око 0,09 процентних поена ценама производа и услуга који чине групу намештаја, покућства и текућег одржавања и са око 0,04 процентна поена ценама транспорта, услед нижих цена бензина за 6%.

3. Цене производа и услуга, које чине базну инфлацију (укупна инфлација умањена за раст цена енергије, хране, алкохола и цигарета) су повећане за 2,3%, што је за трећину више него што је општи раст. То практично значи, да је дејство повећања цена услуга од 3,9% определило базну инфлацију, с обзиром да су цене робе широке потрошње повећане свега 0,6%.

Цене производа и услуга чије су цене регулисане, односно контролисане у 2014. години су укупно повећане за 1,1%, пре свега услед повећаних цена производа и услуга из надлежности локалне самоуправе, гаса за домаћинство (АЕРС), телефонске претплате и претплате за кабловску телевизију (РАТЕЛ) и резервисаних поштанских услуга (Влада), услуга друштвене и социјалне заштите (у надлежности градова, односно општина), док су цене фиксне телефоније (РАТЕЛ), по основу ребаланса тарифа снижене. Такође, цене производа и услуга из

² Прерачунао у Министарству, на бази података РЗС

републичке надлежности, гаса и лекова су повећане и по основу промене стопе пореза на додату вредност са 8 на 10%.

Курс динара у протеклој години је био стабилан у првој половини године, с обзиром да је за шест месеци био повећан за 0,7%, да би од јула континуирано бележио раст. Имајући ово у виду просечан курс динара у децембру 2014. у односу на децембар 2013. године је повећан за 5,9%, односно у децембру 2014. године је износио око 121,50 динара за 1 евро, а у децембру 2013. године око 114,70 динара, што је за око 6,80 динара више.

На нивоу Републике у протеклом периоду, раст *зарада без пореза и доприноса* је у периоду јануар-децембар 2014. у односу на исти период претходне године номинално износио 1,4% а реално -1,5%³, док су пензије, у периоду јануар-октобар 2014. у односу на исти период претходне године реално смањене за 0,4%⁴. У периоду јануар-новембар 2014. у односу на јануар-новембар 2013. године, промет у трговини на мало бележи раст у текућим ценама за 3,8%, а у сталним за 2,4%⁵. Највеће повећање промета, исказано у сталним ценама, је евидентирано код непрехрамбених производа, осим моторних возила (2,7%), а затим код хране (2,4%), док је најмањи раст код моторних горива (2,2%).

4. Раст цена, у протеклој години већи од 1,7%, евидентиран је код следећих група: хлеба и житарица (2,1%), млека, сира и јаја (6,8%), воћа (19,9%), осталих одевних предмета (6,4%), поправке обуће (5,4%), изнајмљивања стана (6,5%), снабдевања водом и различитих комуналних услуга (7,6%), гаса (9,9%), чврстих горива (6,1%), централног загревања стана (2,1%), поправке намештаја (4,8%), малих електричних апарата (4,9%), стакленог и стоног посуђа (2,2%), алата и опреме за кућу и врт (4%), услуга у вези са одржавањем стана (5,2%), фармацеутских производа (3,6%), осталих медицинских производа (5,3%), медицинских услуга (5,4%), транспортних средстава (7,3%), одржавања и поправке возила (6,6%), осталих услуга у вези са употребом транспортних средстава (3,1%), превоза путника авионом (5,9%), поштанских услуга (31,2%), телефонске опреме (2,0%), информатичке опреме (6,3%), поправке аудиовизуелне опреме (14,4%), опреме за спорт, камповање и рекреацију на отвореном (5,0%), ветеринарских и других услуга у вези са животињама (10,8%), услуга у вези са спортом и рекреацијом (9,4%), књига (4,9%), канцеларијског материјала (3,0%), пакет аранжмана (21,3%), хране и пића (2,8%), услуга смештаја (2,0%), личне неге (2,9%), осигурања (27,6%) и осталих услуга (2,1%). Учешће ових група у укупном обухвату је око 37,7%.

5. У циљу очувања стандарда нижих социјалних категорија грађана и равномерног снабдевања становништва основним врстама хлеба, Влада је крајем јануара, односно јула 2014. године, с применом од 1. фебруара, односно 1. августа, донела **Уредбу о обавезној производњи и промету хлеба од брашна „Т-500“** („Службени гласник РС“, бр. 8/14 и 80/14), којом је практично продужено важење уредбе из августа 2013. године. Ово из разлога што је, сходно Закону о трговини,

³ Саопштење РЗС број 14 од 26. јануара 2015. године.

⁴ Последњи расположиви податак Министарства финансија.

⁵ Саопштење РЗС број 357 од 30. децембра 2014. године.

донета као привремена мера, која не може трајати дуже од шест месеци. У поређењу са августовском уредбом из претходне године („Службени гласник РС“, бр. 68/13), није било промена. Наиме, након корекције произвођачке цене на 39,39 динара, уз задржавање непромењене велепродајне (2%) и малопродајне (6%) марже, с тим да укупна маржа не може бити већа од 8,12%, није било промена од августа 2013. године. На овај начин израчуната малопродајна цена ове врсте хлеба и даље износи 46 динара.

Имајући ово у виду, на бази статистичких података малопродајна цена белог хлеба, при повећању од 0,7% у протеклој години, у децембру је износила 43,09 динара, што је мање од уредбом могуће цене за ову врсту хлеба.

6. У протеклом периоду ове године мере контроле цена од стране Владе/независног регулаторног тела (АЕРС, РАТЕЛ)/јединица локалне самоуправе предузимане су код следећих производа и услуга:

6.1. У периоду јануар-децембар 2014. године статистика је евидентирала раст потрошачких **цена лекова** од 3,6%, што је последица промене ниже стопе ПДВ-а са 8 на 10% и извршених корекција цена појединих лекова за хуману употребу. Процењује се да су цене лекова који се издају без рецепта и чије цене носиоци дозвола за лек слободно формирају, повећане за око 4,4%, а цене лекова који се издају на рецепт и које утврђује Влада за око 3,1%. Повећање цена лекова чије се цене контролишу је по основу децембарског повећања цена, које статистички није реализовано у претходној години, с обзиром да у протеклом периоду ове године није било корекција цена. Наиме, Влада је у марту, јулу и октобру 2014. године донела **Одлуку о изменама и допунама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт** („Службени гласник РС“, бр. 34/14, 71/14 и 118/14), којом су утврђене цене за укупно 382 нова лека, који су добили дозволу од Агенције за лекове и медицинска средства Србије. **Изменама наведених одлука повећане су цене за 14 лекова и снижене за 42, што нема утицаја на инфлацију, с обзиром да цене нових, односно постојећих лекова нису обухваћене индексом потрошачких цена.**

Такође, Влада је у децембру донела **Уредбу о изменама и допунама Уредбе о критеријумима за формирање цена лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт** („Службени гласник РС“, бр. 132/14) и **Одлуку о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт** („Службени гласник РС“, бр. 133/14). Уредбом је створен правни основ за усклађивање цена лекова са упоредивим ценама лекова у референтним земљама, прерачунатим са курсом валута на дан 14. октобар 2014. године и ради усаглашавања са прописаним паритетима цена. Наиме, на основу ревидираних података евидентно је да је у 2014. години у односу на 2012. годину у глобалу дошло до снижења упоредивих цена лекова у референтним земљама, исказаних у валути референтних земаља, и то: у Словенији за око 9%, у Хрватској за око 15% и Италији за око 1%. На основу снижење цена лекова у референтним земљама дошло би до снижење цена лекова у Републици Србији у просеку за око 7,57%. Међутим, с обзиром да је дошло до значајног раста курса евра у односу на динар у истом проценту од 7,57% (14.11.2014. на 13.05.2013.), снижење цена лекова по основу снижења цена у референтним земљама ефектуираће се у мањем паду

цена лекова. Код око трећине лекова цене ће се снизити у просеку за око 15,7%, док ће код око две трећине лекова доћи до повећања цена у просеку за око 6,5%, што даје просечно снижење цена лекова од око 0,5%. За лекове за које није могуће утврдити упоредиве цене у референтним земљама, лекове произведене из хумане крви и крвне плазме, као и за лекове за које је Влада у претходном периоду одобрила цене изнад нивоа паритета прописаног Уредбом, предложено је повећање цена за 7,57%, односно за проценат раста курса евра у односу на динар. Процењује се да ће промене цена лекова бити реализоване у јануару 2015. године и да би утицале на општи раст потрошачких цена са око 0,09 процентних поена.

6.2. У другој половини марта ове године Влада је дала сагласност на **Одлуку о утврђивању цена резервисаних поштанских услуга у унутрашњем поштанском саобраћају**, коју је донео Надзорни одбор Јавног предузећа „Пошта Србије” („Службени гласник РС”, бр. 32/14). Процент повећања се крећу у интервалу од 4,5% до 39,4%, с тим што су у делу посебних поштанских услуга, по први пут, утврђене цене пошиљки са потврђеним уручењем. Наиме, цене дописнице и писма до 20 гр, које су обухваћене индексом потрошачких цена, су повећане за 5,5%, односно 4,5%, док је највећи проценат раста код упутница (25%) и тисковина (36,4% и 39,4%), које не утиче на инфлацију. Ова повећања цена су статистички реализована у априлу, а због малог обухвата, њихово дејство је занемарљиво.

6.3. Такође, Влада је дала сагласност и на **Одлуку о утврђивању цена резервисаних поштанских услуга у међународном поштанском саобраћају**, коју је донео Надзорни одбор Јавног предузећа „Пошта Србије” („Службени гласник РС”, бр. 32/14), којом су дозвољена повећања цена резервисаних поштанских услуга у међународном саобраћају у распону од 10,5% до 66,6%, с тим што су цене авионских пошиљки остале на непромењеном нивоу. Цене ових услуга не утичу на инфлацију.

Почетком новембра ове године Влада је дала сагласност на **Одлуку о допуни Одлуке о утврђивању цена резервисаних поштанских услуга у међународном поштанском саобраћају** („Сл. гласник РС”, бр. 121/14), којом се постојећа одлука допуњује новом услугом, односно новим ценовним ставом, који се односи на *поштанску упутницу* за земље: Белорусија, Русија, Француска и Украјина. Продајна цена од 640,00 динара је за уплате до 16.000,00 динара, односно 4% од износа уплате за уплате преко 16.000,00 динара. Цена је израчуната на бази реалних трошкова обављања услуге и зараде Предузећа од 20%. У поређењу са земљама из окружења, цена услуге уплате поштанске упутнице је већа него у Босни и Херцеговини и Хрватској, а нижа него у Словенији. У односу на Western Union упутнице, слање новца путем међународне поштанске упутнице је вишеструко јефтиније, пре свега за износе до 105.000,00 динара, да би се та разлика постепено смањивала тако да је за уплату максималног износа од 200.000,00 динара разлика најмања и износи 5%.

6.4. Влада је средином новембра дала сагласност на: **Одлуку о цени продаје „Службеног гласника РС”, висини претплате на „Службени гласник РС” и висини накнаде за приступ Правно-информационом систему Републике Србије, у 2015. години**, затим **Одлуку о висини накнаде за објављивање огласа о јавној набавци на Порталу службених гласила Републике Србије и база прописа у**

2015. години и Одлуку о висини накнаде за објављивање аката који се обавезно објављују у „Службеном гласнику РС“ уз плаћање накнаде и висини накнаде за објављивање аката правних и физичких лица чије објављивање у „Службеном гласнику РС“ није обавезно у 2015. години („Сл. гласник РС“, бр. 122/14). Продајне цене издања „Сл. гласника РС“ и накнада у 2015. години остају на непромењеном нивоу, тј. на нивоу из одлука објављених у („Сл. гласник РС“, бр. 94/13 и 115/13).

6.5. Такође, средином новембра Влада је дала сагласност на **Одлуку о цени услуга у Јавном предузећу „Скијалишта Србије“** („Сл. гласник РС“, бр. 122/14), којом су цене *ски карата* у просеку повећане за око 5%, с тим што је извршено усклађивање цена ски центра Стара Планина (које су биле ниже за 25%) са ценама ски центра Торник. Такође, у ценовницима који се односе на *летњи период*, извршено је ценовно прилагођавање у зависности од времена изнајмљивања и врсте карата. Цене полудневне, дневне и дводневне ски карте и осталих летњих садржаја су остале на нивоу из претходне године. У односу на ценовнике који су у примени, задржани су ценовни разреди и структура ценовника (врсте карата), а у циљу стимулације развоја зимског садржаја, ски центар Стара Планина и даље одобрава стални попуст од 20%.

6.6. Према подацима статистике просечна **цена природног гаса за домаћинство (градски гасовод)** у 2014. години коригована је у јануару (1,8%), по основу промене ниже стопе ПДВ-а са 8 на 10%, а затим у августу (1,3%), октобру (4,1%), новембру (1,2%) и децембру (1%), на основу дате сагласности Агенције за енергетику, што укупно износи 9,9%.

У складу са Решењем о одређивању снабдевача који ће снабдевати јавне снабдеваче природним гасом, а због кретања цена деривата нафте на берзи и курса долара, цена природног гаса по којој ЈП „Србијасгас“ од 1. новембра ове године испоручује гас јавним снабдевачима износи 41,07 дин/м³ и за 3,89% је виша од постојеће цене.

Сходно наведеном, Савет Агенције за енергетику Републике Србије је, на седници од 14. октобра 2014. године, за 32 јавна снабдевача, укључујући и крајње купце који су директно прикључени на систем за дистрибуцију природног гаса **ЈП „Србијасгас“**, дао **сагласност на одлуке о цени природног гаса за јавно снабдевање** („Службени гласник РС“, бр. 111/14). Према подацима Агенције за енергетику *просечно повећање цена јавног снабдевања природним гасом (без пдв-а) износи за домаћинства 3,3% (просечно 49,00 дин/м³), а за све купце прикључене на дистрибутивне системе 3,6% (45,00 дин/м³), с тим што ће се ове цене за домаћинства примењивати од 15. новембра, а за остале купце од 1. новембра ове године. До повећања цена је дошло због раста курса долара, којим се плаћа увозни гас. Цене приступа дистрибутивном систему (такозване мрежарине), које су садржане у цени за крајње купце, су на нивоу из 2011. године, осим код мањег броја дистрибутера код којих су настале битне промене и чије су цене кориговане у октобру ове године (по основу пада или раста количине дистрибутивног гаса).*

6.7. Директор Републичке агенција за електронске комуникације је решењем од 25. маја 2014. године, с применом од 1. августа одобрио промену цене **месечне телефонске претплате**, тако да за директни аналогни и базни ИСДН прикључак за резиденцијалне и бизнис кориснике износи 659 динара са ПДВ, што представља

повећање од 27,7%. У оквиру претплате је обезбеђено 150 бесплатних минута у домаћем саобраћају у фиксној телефонији. Такође, одобрена је и јединствена цена 1 минута разговора за месни и међумесни саобраћај, за резиденцијалне и бизнис кориснике, независно од времена обављања саобраћаја, у износу од 1,20 динара са ПДВ. Имајући претходно у виду статистика је евидентирала снижење цене услуга фиксне телефоније у националном саобраћају за 7,6%.

6.8. Током 2014. године, цене производа и услуга ЈП чији је оснивач локална самоуправа, биле су на режиму тромесечног праћења, као сегмент праћења реализације годишњих програма пословања ЈП по основу Правилника о обрасцима тромесечних извештаја о реализацији годишњег програма пословања јавних предузећа и зависних друштава капитала чији је оснивач то предузеће ("Сл. гласник РС", бр. 36/13). При том, потребно је имати у виду да је Уредбом о начину одређивања цена топлотне енергије ("Службени гласник РС", бр. 96/13) била прописана цена која се примењује у грејној сезони 2013/2014. година, а Уредбом о одређивању цена топлотне енергије ("Службени гласник РС", бр. 125/14) цена која се примењује у актуелној грејној сезони 2014/2015. година.

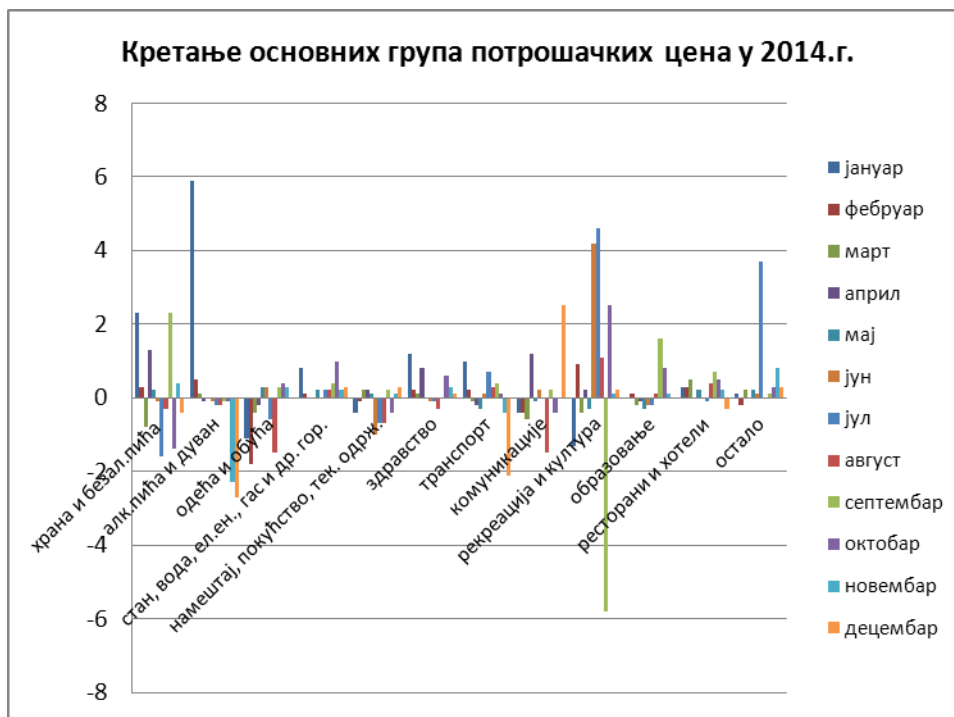
Појединачни раст цена стамбено комуналних услуга остварен на нивоу Републике у децембру 2014. године, у односу на децембар 2013. године, одступа од пројектованог општег раста цена од 5,5%. При том, пројекцију су премашила повећања цена одведене отпадне воде и изношења смећа од по 8,2%, као и воде од 7,2%, док је повећање цена даљинског грејања од 2,1% испод пројектованог раста. Међутим, иако се по први пут у 2014. години, цена даљинског грејања прати у неколицини градова само према утрошку, потребно је имати у виду да се у већини градова, као и раније, прати цена грејања према м². Тако је цена грејања према утрошку повећана, у просеку за 5,3% у 2014. години, што је незнатно испод пројектованог општег раста цена, док је цена грејања према м² повећана за 1,9%, што је значајно испод пројекције.

При том, годишњи раст цена свих стамбено комуналних услуга је изнадпросечан. Посматрано по кварталима, у 2014. години, цене воде и одведене отпадне воде највише су повећане у првом, односно четвртном кварталу, а најмање у другом, док су у трећем кварталу мировале. При том, цене изношења смећа највише су порасле у другом, а најмање у трећем кварталу, за разлику од цена грејања, које су највише порасле у првом, а најмање у четвртном кварталу, док се ван грејне сезоне нису мењале. Нова категорија цена грејања по утрошку највише је порасла у последњем четвртном кварталу, а према м² у првом. Наведена кретања цена определила су њихов годишњи раст. Посматрано по месецима, највећи раст забележен је у јануару код цене воде и одведене отпадне воде (по 2,8%), као и грејања по м² (1,8%), у октобру код цена грејања по утрошку (3,4%), а у мају код изношења смећа (3,1%). Такође, потребно је имати у виду да су током године цене свих стамбено комуналних услуга мировале, у просеку, по осам месеци. Исто тако, у протеклој години, регистровано је да на свако повећање цена у градовима на статистичком праћењу, које је премашило пројектовани општи раст цена, долазе два повећања извршена по основу јануарске корекције стопе ПДВ (са 8,0% на 10,0%).

У децембру 2014. године у Републици су повећане су цене воде и одведене отпадне воде за по 2,0%, док су цене изношења смећа и централног грејања

задржане на нивоу из претходног месеца. Оваква кретања ефекат су повећања цена воде и одведене отпадне воде у Београду за по 5,5% и у Лесковцу за по 15,3%. При том, оба повећања цена стамбено комуналних услуга на нивоу Републике незнатно одступају од општег раста цена у посматраном месецу, за разлику од повећања цена воде и одведене отпадне воде у Београду и Лесковцу, која су изнадпросечна.

Цене јавног градског превоза највише су повећане у првом кварталу 2014. године, што је, уз извесне корекције у трећем кварталу, определило њихово годишње изнадпросечно повећање, и то код превоза путника аутобусом у граду за 2,7%, а код претплатне месечне карте за 2,4%. При том, највећа месечна повећања извршена су у јануару код превоза путника у граду за 2,3%, односно 1,2% код претплатне месечне карте. Наведена повећања пратило је, пре свега, вишемесечно мировање тих цена, уз појединачна повећања у распону од 0,1% до 0,9%, као и два снижења у октобру и новембру за по 0,1% код претплатне месечне карте. При том, у току године цене градског превоза мировале су у осам градова, који се статистички прате, док су у преосталих пет градова, у просеку, цене углавном повећане изнад пројектованог општег раста цена.

7. У децембру 2014. године, потрошачке цене су, након непромењеног нивоа у претходном месецу, снижене за 0,4%, што је резултат нижих цена робе за 0,7%, с обзиром да су цене услуга (чије је учешће у структури промета иначе мање у односу на робу, тј. 22,8% према 77,2%) повећане за 0,4%.

Опште снижење цена је опредељено, пре свега нижим ценама транспорта (2,1%) и алкохолних пића и дувана (2,7%), по основу пада цена бензина за 6,6%, односно дувана за 4,5%. Такође, снижене су и цене хране и безалкохолних пића за 0,4% и ресторана и хотела за 0,3%. У оквиру хране смањене су цене свежег меса, воћа и поврћа.

Код осталих група, као што су: стан, вода, електрична енергија, гас и друга горива, намештај, покућство и текуће одржавање, здравство, комуникације, рекреација и култура и остала роба и услуге је остварен раст, у интервалу од 0,1% до 0,3%. Дејство извршених повећања цена на општи раст износи око 0,2 п.п., што значи да је за толико ублажени општи пад цена.

Непромењени ниво цена је забележен код одеће и обуће и образовања.

8. Фискалном стратегијом за 2014. годину са пројекцијама за 2015. и 2016. годину, пројектована инфлација у овој години износи 5,5%, што претпоставља просечан месечни раст од 0,4%. Циљана инфлација за 2014. годину, утврђена Меморандумом Народне банке Србије о циљним стопама инфлације до 2014. године износи $4\% \pm 1,5$ п.п..

Инфлација у 2014. години је износила 1,7%, што даје просечан месечни раст од 0,1%. На остварену инфлацију испод доње границе циљане инфлације утицале су цене хране, енергије, акцизних производа и производи и услуге чије су цене регулисане (контролисане), односно кретање курса динара, нискам агрегатна тражња, пад плата и пензија и смањена укупна привредна активност.

На бази иновираних листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са НБС, *регулисане цене*⁶ у децембру 2014. у односу на децембар претходне године су повећане за 1,2%, пре свега по основу виших цена гаса за домаћинство, производа и услуга из локалне надлежности, резервисаних поштанских услуга и претплате за телефонски прикључак. Повећања цена ових производа и услуга су са непуном петином, односно са око 0,3 п.п. определило општи раст потрошачких цена.

Цене воћа, поврћа, меса, рибе и јаја (*непрерађена храна*) у посматраном периоду су повећане за 5,4%⁷.

Такође, укупан текући раст цена производа и услуга који чине базну инфлацију (*ИПЦ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета*) износио је 2,3%⁸.

Полазећи од оствареног раста цена и обухвата ових група у индексу потрошачких цена, може се констатовати да је раст цена у периоду јануар-децембар претходне године, са преко две петине опредељен повећањем цена *хране*, док се свега једна непуна петина односи на *регулисане цене*, а остатак на *базну инфлацију*, с обзиром да су цене *енергије* снижене.

⁶ На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

⁷ Податак НБС, www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene.

⁸ У документу НБС „Извештај о инфлацији – фебруар 2012. године“, *осврт 2* (нови индикатор базне инфлације), предвиђено је да ће убудуће ИПЦ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета, представљати базну инфлацију, као међународно прихваћену.

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО ДЕЦЕМБРА 2014. ГОДИНЕ**

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
у %			
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА*Сектор за трговину, услуге и политику конкуренције*

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0.5	0.5	4.8
фебруар	0.3	0.7	3.9
март	1.2	2.0	4.7
април	0.6	2.5	4.3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0.0	4.5	5.1
август	1.4	5.9	6.6
септембар	1.3	7.3	7.7
октобар	1.0	8.3	8.9
новембар	1.5	9.9	9.6
децембар	0.3	10.3	10.3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0.0	6.2	10.5
септембар	0.2	6.3	9.3
октобар	0.4	6.8	8.7
новембар	0.9	7.7	8.1
децембар	-0.7	7.0	7.0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1
август	1,6	7,1	7,9
септембар	2,3	9,6	10,3
октобар	2,8	12,7	12,9
новембар	0,0	11,9	12,6
децембар	-0,4	12,2	12,2

МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА*Сектор за трговину, услуге и политику конкуренције*

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9
јун	1,0	3,0	9,8
јул	-0,9	2,0	8,6
август	0,4	2,5	7,3
септембар	0,0	2,5	4,9
октобар	0,2	2,6	2,2
новембар	-0,6	1,6	2
децембар	0,2	2,2	2,2
<i>2014. година</i>			
јануар	1,4	1,4	3,1
фебруар	0,1	1,5	2,6
март	-0,3	1,2	2,3
април	0,6	1,8	2,1
мај	0,1	1,8	2,1
јун	0,1	2,0	1,3
јул	-0,1	1,8	2,1
август	-0,2	1,7	1,5
септембар	0,7	2,3	2,1
октобар	-0,2	2,2	1,8
новембар	0,0	2,2	2,4
децембар	-0,4	1,7	1,7

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

Прилог 2

**ОСТВАРЕНО КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА**

- у % -

	Месечни раст 12.2014. 11. 2014.	Структура месечног снижења	Текући раст 12.2014. 12. 2013.	Структура текућег раста
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	-0,4	100,0	1,7	100,0
Храна и безалкохолна пића	-0,4	33,1	2,2	44,2
Алкохолна пића и дуван	-2,7	51,3	0,5	2,2
Одећа и обућа	0,0	0,4 ¹	-3,9	-10,4
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	0,3	-9,9	3,4	26,1
Намештај, покућство, текуће одржавање	0,3	-2,4	-2,2	-5,0
Здравство	0,1	-1,1	2,7	9,8
Транспорт	-2,1	61,7	-0,3	-2,2
Комуникације	2,5	-29,9	0,6	1,8
Рекреација и култура	0,2	-2,2	5,8	15,2
Образовање	0,0	0,0	1,7	1,2
Ресторани и хотели	-0,3	2,1	2,6	3,8
Остала роба и услуге	0,3	-3,1	5,6	13,3

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

¹ Структура месечног раста је изведена на бази дејства учешћа у укупном снижењу индекса потрошачких цена у текућем месецу (12.2014./11.2014).

Београд, 26. јануар 2015. године